

Åtgärder i Voxnan och Ljusnans avrinningsområden

Länsstyrelsen X | 010 225 10 00 | gavleborg@lansstyrelsen.se

Ljusnan/Voxnan | Ljusdal/Ovanåkers kommun | HARO 48

Bild: Pågående restaurering i Västerhocklan under 2021. Nedströms maskinen syns en 90-tals restaurering som ska åtgärdas. Vattendraget är på bilden fortfarande kanaliserat och obefintlig kontakt med den naturliga strandzonen. Fotograf: Peter Mathisen

Projektområde

Projektområdet innefattar i huvudsak N2000-områdena i Ljusnan (Laforsen till Ljusdal) och Voxnan (Länsgränsen till Voxna). Även biflödena Ängerån och Västerhocklan ingår. Delar av Voxnan, Mellanljusnan, Ängerån och Kolarsjöbäcken (del av Västerhocklan) är också skyddat som naturreservat. Delarna som ingår i projektet har ingen kontakt med havet pga vattenkraftutbyggnad, trots detta så innehåller projektområdet milslånga sträckor utan vattenkraftsutbyggnad vilket skapar stor potential för bra åtgärder. Naturvårdverket har klassat vattendragen som Värdefulla vatten och Voxnan och Ängerån är också riksintresse för naturvården. Samtliga vatten inom projektet är skyddat mot ytterligare vattenkraftsutbyggnad. Vattendragen rinner i huvudsak genom skogsmark med blockmorän.

Länsstyrelserna

Orsak till åtgärder

Hela projektområdet är idag kraftigt flottledsrensat, men trots detta finns det stora naturvärden i vattensystemet, därav klassat som N2000. Det finns stor potential till förbättrad status både vad gäller arter och hydromorfologi. Att jobba i så långa sammanhållna strömsträckor är unikt för länet och skapar bra förutsättningar att nå målen. Arter som är hotade inom området och ska gynnas är flodpärlmussla, utter och mikroskapania. En förbättrad fiskstam med harr och öring är också önskvärd och behövs för flodpärlmussla och utter.

Flottledsrensningarna har skapat monotona vattendrag med liten variation, därav utrymme för färre arter. Block, sten och hällar har sprängts och schaktats upp mot stränderna och kanaliserat vattendraget. Sidofårar och svämplan har spärrats av med hjälp av stenmurar. Detta har i sin tur medfört att vattnet fått kraftigt ökad energi och spolat rent bottenarna på finare material som är nödvändigt för många arter, däribland lekande öring och flodpärlmussla. Utan åtgärder finns ingen möjlighet för vattendragen att återhämta sig trots att flottningen upphört sedan länge.

Vad vi vill förbättra

Fokus kommer att vara kvalitativa flottledsrestaureringsåtgärder där nyckelord som förankring av block, död ved, funktionell kantzon, åtgärder för ökad lateral konnektivitet och svämplansrestaurering blir centrala. Att bromsa upp vattnet är viktigt. Vidare fokus är också att bredda vattendraget till ursprungligt utseende så långt det är möjligt. Med detta skapar vi bättre förutsättningar för våra målarter och ett friskare vatten.

Planerade åtgärder och aktiviteter

Avsikten är att fortsätta restaurera projektets vatten. Under 2021 och 2022 har vi restaurerat stora delar av Västerhocklan och Ängerån och ämnar att under 2023-2026 göra klart dessa och fortsätta i Voxnan och Ljusnan. Då projektplanen är baserad på äldre metodik (skrevs 2009 och 2016) så inventerar vi det mesta igen. Även detta kommer vi fortsätta med. Vid behov utför vi även drönarflygningar och höjdmodelleringar för planering och uppföljning.

Vi restaurerar enligt de senaste metoderna så långt det är möjligt idag för oss. Länsstyrelsen har för avsikt att fokusera på processen och inte på en specifik art. De värdefulla arter som finns i området kommer att gynnas genom att vi arbetar med ett helhetsperspektiv.

Visionen är att återställa vattendraget till att uppnå god ekologisk potential, dvs att återställa minst 85% av habitatet till sin ursprungliga funktion.

Planerad uppföljning

Vi följer upp bland annat med elfisken, vattenhastighet och breddningar före och efter restaurering.

I samverkan med

Projektet är i grunden ett samverkansprojekt men restaureringarna ansvarar Länsstyrelsen Gävleborg för.

Länkar